

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620200012
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1620200012.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v spore žalobcu: 1/ S. H., nar. XX.XX.XXXX, Y.rvale bytom N., zastúpený: JUDr. Igor Klamár, advokát, so sídlom: Družstevná 5, Bratislava, proti žalovaným: 1/ S. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XXX, N., zastúpená: Mgr. Darina Cabadajová, advokátka, so sídlom: Malacká 28, Stupava, 2/ F. K. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom: H. XXX/XX, N., 3/ X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom: E. XXX/XXX, N., o určení, že žalobca je dedičom a iné, na odvolanie žalobcu voči rozsudku Okresného súdu Malacky, zo dňa 08. februára 2023, č.k. 4C/1/2020-178, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Malacky, zo dňa 08. februára 2023, č.k. 4C/1/2020-178 potvrdzuje.

II. Žalovaní v1. v 2., a v 3. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 08. februára 2023, č.k. 4C/1/2020-178 rozhodol tak, že žalobu žalobcu zamietol. Súd prvej inštancie priznal každému zo žalovaných 1/ až 3/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 03.01.2020 sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/ až 3/, aby určil, že: a/ dôvody vydedenia žalobcu jeho otcem I. H., zomrl. XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 12.03.2014, nie sú dané, b/ žalobca je dedičom po poručiťovi I. H., rod. Kollároci, nar. XX.XX.XXXX, zomrl. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E.O. XXX/XXX, N.. V žalobe uviedol, že na Okresnom súde Malacky je vedené pod sp.zn. 12D/358/2019 dedičské konanie po poručiťovi: I. H., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. XXX/XXX, N. (ďalej tiež len „poručiť“), ktorého účastníkmi sú sporové strany. V rámci dedičského konania bolo konštatované, že poručiť zanechal listinu o vydedení spísanú vo forme notárskej zápisnice notárom JUDr. Ivanom Lošonským, PhD. pod č. N/199/2014, Nz 9558/2014, NCRIs 9723/2014 zo dňa 12.3.2014, ktorou poručiť vydedil žalobcu, ktorý je jeho synom. Ako dôvod vydedenia uviedol, že žalobca trvalo vedie neusporiadaný život. „Napriek tomu, že je zdravý, nikde riadne nepracuje, neplatí si žiadne zdravotné, dôchodkové alebo nemocenské poistenie. Ničím neprispieva na chod domácnosti, stravuje sa a príležitostne býva na tarchu rodičov a celkovo žije parazitným spôsobom. Prostriedky na existenciu si zabezpečuje z príležitostných výpomocných prác. Keďže je to môj syn, spolu s jeho matkou a mojou manželkou som ho často prosil, aby sa zmenil a napravil, ale neprestal s týmto nezriadeným spôsobom života. Na adresu jeho bydliska mu neustále chodia rôzne výzvy, upomienky a doručky od exekútorov. Z týchto dôvodov sme mu aj zrušili pobyt v našom rodinnom dome. Toto jeho

správanie ma ako jeho otca veľmi bolí a spoločensky voči príbuzným a známym, od ktorých si požičiaval peniaze, ktoré nikdy nevrátil, aj veľmi ponižuje. Moje prosby o nápravu zostali z jeho strany nevypočuté.“ Zároveň poručiteľ určil, že dôsledky vydedenia sa vzťahujú aj na všetkých potomkov žalobcu. Ďalej v žalobe uviedol, že dňa 05.12.2019 vydal Okresný súd Malacky, prostredníctvom notárky - súdnej komisárky JUDr. Danice Molnárovej uznesenie č.k. 12D/358/2019-29, Dnot 305/2019, ktorým vyššie uvedené konanie o dedičstve prerušil a odkázal ho, aby v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti predmetného uznesenia podal žalobu na Okresný súd Malacky o určenie, že je dedičom po poručiteľovi, uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 05.12.2019. Žalobca s vydedením nesúhlasil, nakoľko bol toho názoru, že dôvod vydedenia nie je daný. Pred súdom prvej inštancie poukázal na to, že jeho vzťah s poručiteľom bol relatívne dobrý, nemal dobrý vzťah so svojou mamou, manželkou poručiteľa, ktorá ho od detstva neustále napomínala a kritizovala, často mu dávala najavo, že v porovnaní s ostatnými (staršími) súrodencami s ním má oveľa väčšie starosti a problémy a neustále ho pred ostatnými súrodencami ponižovala. Uviedol, že matka voči nemu často používala ako výchovný prostriedok fyzické tresty, že ako dieťa pociťoval deficit materinského citu. Ďalej uviedol, že poručiteľ vystupoval v manželskom vzťahu submisívne a nezasahoval do výchovných metód matky, čím sa defacto postavil na jej stranu. Žalobca bol presvedčený, že ho otec vydedil na podnet matky, v danom období rodiča zrušili žalobcovi aj trvalý pobyt v ich rodinnom dome. Žalobca súdu prvej inštancie uviedol, že od toho času obýva len jednu izbu a WC so sprchou, ostatné miestnosti v dome užívať nemôže a nemá do nich ani prístup, z toho dôvodu nemôže používať chladničku, pračku ani ostatné spotrebiče, čím sa zrejme matka snaží doceliť jeho odsťahovanie z rodinného domu. Nie je pravda, že by trvale viedol neusporiadaný život. Uviedol, že po skončení štúdia na Strednom odbornom učilišti energetickom v Záhorskej Bystrici síce vystriedal viaceré zamestnania, ale aj v čase keď zamestnaný nebol, snažil sa zabezpečiť si finančné prostriedky brigádami. Čo sa týka tvrdenia, že ničím neprispieval na chod domácnosti, uviedol, že bol ochotný prispievať na chod domácnosti podľa svojich aktuálnych možností, keď však chcel nejaké peniaze dať matke, táto ich opakovane odmietla prevziať s tým, že je to málo.

3. Súd prvej inštancie právne odôvodnil svoje rozhodnutie aplikáciou ustanovení § 469a ods. 1 písm. d), § 469a ods. 2, § 469a ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 137 písm. d) zákona č. 160/2016 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 194 ods. 1 zákona č. 161/2016 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a vecne tým, že v predmetnej veci sa žalobca domáhal jednak určenia, že je dedičom po poručiteľovi I. H., rod. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrl. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. XXX/XXX, N. a zároveň aj určenia, že dôvody vydedenia žalobcu jeho otcom I. H., zomrl. XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 12.03.2014, nie sú dané. Súd prvej inštancie uviedol, že v oboch prípadoch ide o určenie právnej skutočnosti, teda o žalobu podľa § 137 písm. d/ CSP, ktorú možno podať len vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu, pričom takýmto právnym predpisom jej aj § 194 ods. 1 CMP. Súd prvej inštancie skonštatoval, že na Okresnom súde Malacky sa vedie pod sp.zn. 12D/358/2019 dedičské konanie po poručiteľovi I. H., nar. XX.XX.XXXX, zomrl. XX.XX.XXXX, naposledy bytom E. XXX/XXX, N., pričom žalobca bol uznesením Okresného súdu Malacky zo dňa 05.12.2019 č.k. 12D/358/2019-29 odkázaný na podanie žaloby o určenie, že je dedičom po poručiteľovi, a to v lehote 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.12.2019 a žaloba bola podaná dňa 03.01.2020, teda v súdom stanovenej lehote. Vzhľadom na to, že žalobca bol súdom odkázaný len na podanie žaloby o určenie, že je dedičom po poručiteľovi a nie na určenie, že dôvody vydedenia nie sú dané, súd prvej inštancie žalobu v časti tohto petitu ako procesne neprípustnú zamietol.

4. Otázkou, či dôvod vydedenia žalobcu uvedený v listine o vydedení zo dňa 12.03.2014 je alebo nie je daný, sa súd prvej inštancie zaoberal v konaní len ako predbežnou otázkou vo vzťahu k požadovanému určeniu, že žalobca je dedičom zo zákona po poručiteľovi. Súd prvej inštancie uviedol, že poručiteľ zanechal listinu o vydedení spísanú vo forme notárskej zápisnice dňa 12.03.2014, ktorou vydedil žalobcu ako svojho syna, pričom vydedenie sa vzťahuje aj na jeho potomkov. Dôvodom vydedenia je to, že žalobca trvalo viedol neusporiadaný život, teda dôvod vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie následne odkázal na ustálenú judikatúru (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 24.11.2011 sp.zn. 21Cdo/190/2010) a poukázal na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 2Cdo/109/2010 okrem iného uviedol, že dôvod vydedenia sa musí uviesť v listine o vydedení a tento dôvod musí existovať už v čase pred prejavom poručiteľovej vôle v listine o vydedení. Teda existencia dôvodov vydedenia sa posudzuje vždy za obdobie pred napísaním listiny o vydedení. So zreteľom na to, že v danom prípade bola listina o vydedení spísaná 12.03.2014, súd prvej inštancie sa zaoberal len tým, či žalobca trvale viedol neusporiadaný život do tohto

dátumu, a to so zreteľom na vyššie uvedenú skutkovú konkretizáciu dôvodu vydedenia. Z odpovede na lustráciu žalobcu v Sociálnej poisťovni mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca v období od skončenia stredoškolského štúdia v roku 2005 do konca roka 2014, bol od 18.06.2005 do 07.01.2006 zamestnaný na dohodu v spoločnosti ProAct Group s.r.o., so sídlom Kpt. Nálepku 1597, Galanta, IČO: 36 234 371, avšak žiaden príjem za toto obdobie nedosiahol, v období od 20.03.2006 do 14.09.2006 mal žalobca uzatvorený pracovný pomer so spoločnosťou FirstFarms Mast Stupava a.s., so sídlom Vinohrádok 5741, Malacky, IČO: 36 529 401, od 01.07.2007 do 06.07.2007 so spoločnosťou Ing. Martin Duong - ELEKTRO - MIX, so sídlom Osuského 2476, Bratislava, IČO: 11 909 579 a od 18.02.2008 do 20.02.2008 so spoločnosťou Elektrovod Rozvádzače, s.r.o., so sídlom Čulenova 5, Bratislava, IČO: 35 801 859. Od 29.9.2011 do 02.10.2011 bol žalobca zamestnaný na dohodu v Mestskom kultúrnom a informačnom centre Stupava, so sídlom Agátová 9, Stupava, IČO: 00 058 823, avšak bez dosiahnutia príjmu. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ teda žalobca v rámci svojej výpovede uviedol, že v spomínanom období mal uzatvorený pracovný pomer so spoločnosťou AGRAM s.r.o. a GRIF s.r.o., jeho výpoveď v tejto časti zjavne nezodpovedala skutočnosti. Z odpovede na lustráciu žalobcu v Sociálnej poisťovni bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že žalobca v období od skončenia strednej školy v júni 2005 do spísania listiny o vydedení dňa 12.03.2014, teda počas takmer 9 rokov bol zamestnaný na dohodu približne pol roka (avšak bez dosiahnutia akéhokoľvek príjmu) a v pracovnom pomere ďalší polrok, pričom v období od októbra 2006 do 12.03.2014 bol zamestnaný dokopy len 13 dní. Vychádzajúc z uvedeného, ako aj z výpovedí žalovaných 1/ a 3/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca od októbra 2006 až do vydedenia prakticky nikde riadne nepracoval, a to i napriek tomu, že mal skončené stredné odborné učilište energetické, odbor s maturitou, keď v konaní nebolo sporné, že sa jedná o taký odbor, po ktorom je na trhu práce dopyt a zároveň nevyšlo najavo, že by žalobcovi v uplatnení sa na trhu práce bránili nejaké prekážky, napr. zdravotného alebo iného charakteru. Podľa súdu prvej inštancie rovnako nebolo v konaní sporné, že v období, keď žalobca nepracoval, neplatil poisťné na dôchodkové poistenie a nemocenské poistenie. V uvedenom období si žalobca riadne neplatil ani poisťné na verejné zdravotné poistenie, čo je zrejmé z výkazu nedoplatkov vystaveného W. L. K., M..N. dňa 10.05.2011, z ktorého vyplýva, že žalobca mal v období od 08.02.2007 do 08.03.2008 nedoplatky na poisťnom na zdravotné poistenie vo výške 315,19 eur plus úroky. Súd prvej inštancie skonštatoval, že túto zákonnú povinnosť si žalobca riadne neplní doposiaľ, čo je zjavné z výpisu zo zoznamu dlžníkov W. L. K., M..N. zo dňa 24.10.2022, podľa ktorého mal žalobca k tomuto dňu dlh na preddavkoch na poisťnom v sume 5.111,26 eur. Pokiaľ ide o ostatné dlhy žalobcu v období od roku 2005 do spísania listiny o vydedení, z listinných dôkazov predložených žalovanou 1/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca mal v tom období neuhradené dlhy voči Y.-S. N., M..N.. v sume 11.506,50 Sk, voči Q. N., M..N.. vo výške 19.774,- Sk a voči O. K. G., M..N.. v sume 148,- eur. Z týchto listinných dôkazov ďalej vyplynulo, že sa proti žalovanému viedli minimálne 4 exekúcie, čo potvrdil aj sám žalobca vo svojej výpovedi. Z výpovede žalovanej 3/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že zaplatila za žalobcu dlžnú sumu vymáhanú v exekúcii v prospech spoločnosti Y.-S. N., M..N., vo výške 12.000,- Sk a krstná matka Y. E. za žalobcu zaplatila vymáhaný dlh voči spoločnosti Q. N., M..N.. (ešte pred exekúciou časť tohto dlhu žalobcu vo výške 4.963,50 Sk uhradila žalovaná 1/). Z výpovede žalovanej 1/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že spolu s manželom za žalobcu uhradili jeho dlh voči N. N., M..N., ako aj pôžičku vo výške 20.000,- Sk, ktorú žalobcovi poskytli jeho krstní rodičia E., čo napokon potvrdila aj žalovaná 3/. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sám žalobca v rámci svojej výpovede uviedol, že si požičal peniaze aj od ďalších ľudí, presný počet ale nevedel ani len uviesť, spomenul len, že od dvoch alebo troch. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie nepochybné, že žalobca sa v predmetnom období zadlžoval a vzhľadom na absenciu riadneho príjmu tieto dlhy nebol vôbec schopný platiť. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že časť dlhov za neho uhradili jeho rodičia, zvyšok dlhov bol vymáhaný exekučne minimálne v štyroch konaniach, pričom jednu exekúciu vyplatila za žalobcu žalovaná 3/ a ďalšiu jeho krstná mama Y. E.. Podľa súdu prvej inštancie nebolo pritom sporné tvrdenie žalovanej 1/ a žalovanej 3/, že žalobca si požičiaval aj od rodinných priateľov a známych, pričom tieto dlhy neuhradil, čím spôsoboval neúnosnú hanbu rodičom. Taktiež nebolo sporné, že kvôli dlhom a exekúciám rodičia žalobcovi v roku 2009 zrušili trvalý pobyt v rodičovskom dome, nechali ho však v ňom aj naďalej bývať, pričom žalobca mal v dome k dispozícii jednu izbu, WC, sprchu a prístup do kuchyne, kde sa na úkor rodičov aj stravoval.

5. Pokiaľ ide o prispievanie na bývanie v rodičovskom dome a na chod domácnosti, žalobca v rámci svojej výpovede uviedol, že mnohokrát chcel prispieť, a to sumou 40,- až 60,- eur, matka to však vždy odmietla, jeho výpoveď v tejto časti však vyznela veľmi nepresvedčivo a súd prvej inštancie ju vyhodnotil ako nevierohodnú, obzvlášť keď z výpovedí žalovanej 1/ a žalovanej 3/ jasne vyplynulo, že žalobca v období do spísania listiny o vydedení na bývanie a na domácnosť vôbec neprispieval, keďže

nemal príjem. Súd prvej inštancie dodal, že jedinou výnimkou v tomto smere bola platba vo výške 100,- eur v roku 2014. Z výpovede žalovanej 3/ mal súd prvej inštancie navyše za preukázané, že žalobca nepomáhal ani s prácami v domácnosti. Vychádzajúc z týchto skutkových zistení súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca pred spisovaním listiny o vydedení trvale viedol neusporiadaný život. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca sa totiž dlhodobo, konkrétne od októbra 2006 až do spisovania listiny o vydedení dňa 12.03.2014, vyhýbal práci, keďže v uvedenom období prakticky nikde riadne nepracoval, a to i napriek tomu, že mal vzdelanie v odbore, o ktorý bol na trhu práce záujem a v získaní práce mu nebránila žiadna prekážka. Ďalej uviedol, že počas tohto obdobia sa žalobca zadlžoval, pričom svoje dlhy vzhľadom na chýbajúci príjem zjavne nemal z čoho splácať, v dôsledku čoho sa voči nemu viedli viaceré exekúcie a podstatnú časť týchto dlhov za žalobcu napokon uhradili jeho rodičia, žalovaná 3/ a krstná matka Y. E.. Podľa súdu prvej inštancie možno konštatovať, že žalobca celkovo v tomto období žil parazitným spôsobom, keďže býval v dome svojich rodičov, stravoval sa tam, nijako však neprispieval na bývanie, či chod domácnosti, dokonca nebol ochotný ani len pomôcť s prácami v domácnosti, uvedené správanie celkom zjavne vybočuje z rámca všeobecnej predstavy o správaní v súlade s dobrými mravmi, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa záverov súdnej praxe (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28.11.2013 sp.zn. 21 Cdo 3213/2012) však vydedenie v zmysle § 469a ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy len tam, kde vedenie neusporiadaného života potomkom nie je bezprostredným a hlavným dôsledkom nedostatočného uspokojenia dôležitých psychických či fyzických potrieb potomka v jeho detskom či mladistvom veku, prípadne úplne chýbajúceho či disharmonického rodinného zázemia, na ktorom sa poručiteľ sám podieľal. Súd prvej inštancie mal z výpovedí žalovaných 2/ a 3/ za preukázané, že rodičia ich vychovávali prísne, a že rovnako to platilo aj vo vzťahu k žalobcovi. Z ich výpovedí podľa súdu prvej inštancie síce vyplynulo, že v prípade neposlušnosti či zlej známky rodičia v rámci výchovy používali aj fyzické tresty (remeňom, či varechou), v konaní však nebolo ničím preukázané, že by toto trestanie dosiahlo až takú intenzitu a mieru, že by ohrozovalo zdravie žalobcu a jeho vývoj po telesnej, citovej, rozumovej alebo mravnej stránke. Rovnako podľa súdu prvej inštancie nebol preukázaný ani psychický nátlak (týranie) žalobcu zo strany jeho rodičov, keďže výpoveď žalovaného 2/ v uvedenom smere sa týkala jeho a žalovanej 3/, pričom žalovaný 2/ sa v roku 1995 z rodičovského domu odsťahoval, takže nemohol mať ani dostatočnú znalosť ohľadom pomerov v rodine a správania sa rodičov k žalobcovi. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná 3/ naproti tomu uviedla, že výchovné metódy rodičov podľa nej nemali na nich nepriaznivý psychický dopad. Uviedol, že problémy, ktoré mal žalobca na základnej škole s učiteľkou, ktorá si na neho „sadla“, sa rodičia snažili aktívne riešiť, a to jeho preradením na inú školu v Bratislave, tam však žalobca nezapadol do kolektívu. Podľa názoru súdu prvej inštancie, len na základe výpovede žalovaného 2/ však nebolo možné ustáliť, že práve toto preradenie malo vážny vplyv na povahu žalobcu, obzvlášť keď žalovaná 3/ v tejto súvislosti uvádzala, že žalobca už vtedy bol spurný a tvrdohlavý a možno ani nemal záujem sa do kolektívu zaradiť, pričom sám žalobca uviedol, že sa v tom období stal rebelom. Z výpovede žalovanej 1/ a žalovanej 3/ mal súd prvej inštancie za preukázané, že v treťom ročníku strednej školy začal žalobca ponocovať a celkovo bol neprispôsobivejší, a to aj v domácom prostredí, na čo rodičia žalobcu veľmi správne ako na nežiaduce poukazovali a napomínali ho. Uviedol, že to, že správanie žalobcu v detstve a počas stredoškolského štúdia nebolo ani zďaleka ideálne, je zrejme aj z výpovede žalovaného 2/, ktorý i napriek tomu, že v zásade vypovedal v jeho prospech, výslovne uviedol, že žalobca bol svojho času chuligán a robil problémy. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že práve matka bola tou, ktorá viac napomínala žalobcu a je tak logické, že žalobca mal potom lepší vzťah s otcom ako s ňou. V konaní však nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že ho matka pred staršími súrodencami ponižovala, alebo že by ho rodičia nikdy za nič nepochválili ani nepovzbudili. Žalobca tak hodnoverne nepreukázal, že vedenie neusporiadaného života z jeho strany bolo bezprostredným dôsledkom nedostatočného uspokojenia jeho dôležitých psychických alebo fyzických potrieb v detstve alebo neskôr v mladistvom veku, resp. disharmonického rodinného prostredia, na ktorom by sa sám podieľal aj jeho otec, ktorý ho neskôr vydedil. Za týchto okolností potom súd prvej inštancie dospel k záveru, že dôvod vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, t.j. že žalobca viedol trvalo neusporiadaný život, bol v čase spisovania listiny o vydedení daný. Na skutkové tvrdenie žalobcu, že otec ho vydedil pod psychickým nátlakom žalovanej 1/ a nešlo tak o jeho skutočnú vôľu, súd prvej inštancie v zmysle § 153 ods. 2 CSP už neprihliadal, nakoľko žalobca ho uviedol až v záverečnej reči. Žalobca dovtedy v konaní len zastával názor, že bol otcom vydedený pod vplyvom matky, ani toto svoje skutkové tvrdenie však nepreukázal, keďže žalované 1/ a 3/ takéto ovplyvňovanie poručiteľa vo svojich výpovediach výslovne vylúčili a výpoveď žalobcu v tomto smere nepodporil ani žalovaný 2/. Vzhľadom na to, že žalobca bol poručiteľom platne vydedený, súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti petitu, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že je jeho dedičom. V

predmetnej veci boli žalovaní 1/ až 3/ v plnom rozsahu úspešní, súd prvej inštancie, preto každému z nich priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zároveň rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

6. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom namietal, že v rámci vykonaného dokazovania bolo výsluchom žalovaného 2/ preukázané, že súčasťou „výchovy“ boli neprimerané fyzické tresty, ktoré nasledovali aj po bezvýznamnom previnení detí, resp. po vyjadrení ich nesúhlasu. Uviedol, že taktiež vo svojej výpovedi potvrdil, že okrem fyzických trestov bol zo strany rodičov používaný aj psychický nátlak a ponižovanie detí. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalovaný 2/ ako syn žalovanej 1/ dokázal vypovedať o spôsobe fungovania v ich rodine, aj s rizikom negatívnych dôsledkov, ktoré táto jeho výpoveď vyvolá zo strany jeho matky, t.j. žalovanej 1/. Z uvedeného je podľa žalobcu zrejmé, že pomery a vzťahy v rodine neboli ani zďaleka štandardné. Z toho dôvodu mal žalobca za to, že súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní vo veci samej brať do úvahy nielen správanie a spôsob života žalobcu, ale najmä výchovné metódy rodičov a ich vplyv na psychický vývoj žalobcu. Podľa názoru žalobcu, pri takomto komplexnom zhodnotení nesprávnych výchovných metód rodičov, ktoré negatívne ovplyvnili psychický vývoj a správanie žalobcu, by súd musel dospieť k záveru, že vydedenie žalobcu pre vedenie neusporiadaného života a nevhodné správanie voči rodičom, je možné považovať za rozpor s dobrými mravmi, nakoľko ide o dôsledok dlhodobého fyzického a psychického nátlaku, hraničiaceho s týraním. Má za to, že „výchovné metódy“ rodičov naplňajú znaky skutkovej podstaty týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona. Taktiež poukázal v odvolaní na žalovanou 3/ spomenutú hyperaktivitu, ktorá by za súčasného stavu bola pravdepodobne diagnostikovaná ako ADHD (porucha pozornosti s hyperaktivitou), ktorá nebola v tom čase žiadnym spôsobom riešená, resp. liečená. Následná rebélia žalobcu bola len logickým vyústením a obranou voči vonkajším vplyvom zo strany okolia (rodičov ako aj rovesníkov). V rámci svojich prednesov žalovaná 3/, podľa názoru žalobcu, dbala veľmi na to, aby jej výpoveď nevyznela konfrontačne s vyjadreniami jej matky. Napriek tejto skutočnosti ani ona žiadnym relevantným spôsobom nespochybnila tvrdenia žalovaného 2/ v súvislosti s opisom výchovných metód rodičov a hierarchie v rodine (dominantné postavenie matky). Žalovaná v 3. rade potvrdila aj používané výchovné metódy (facka a remeň) a zároveň charakterizovala otca ako submisívnejšieho a pasívnejšieho. Na základe výpovede žalovaného 2/ a žalovanej 3/ by sa dalo podľa žalobcu konštatovať, že otec taktiež akceptoval dominantné postavenie matky v rodine a on sám sa vyhýbal konfrontácii s ňou. Žalobca má za to, že v tomto prípade, napriek tomu, že žalobca pred spísaním listiny a vydedení viedol neusporiadaný život, toto jeho správanie a spôsob života bol dôsledkom nesprávnych výchovných metód rodičov v kombinácii s jeho genetickou predispozíciou (hyperaktivita) a žalobca bez odbornej pomoci a aktívnej pomoci svojich najbližších nebol schopný sa riadne začleniť do kolektívu a viesť „štandardný“ spôsob života. Žalobca uviedol, že napriek tomu sa dlhodobo usiluje viesť usporiadaný život a mať stabilné zamestnanie. Podľa názoru žalobcu za daných okolností nie je možné ho považovať za vinníka, ale za obeť. Na základe vyššie uvedeného žiada, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná nárok na plnú náhradu trov konania.

7. Žalovaná 3/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne a odvolanie žalobcu za neopodstatnené. Tiež zdôraznila, že spôsob života žalobcu a jeho chovanie je bez výrazných zmien.

8. Žalovaný 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

9. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že odvolanie žalobcu považuje v celom rozsahu za nedôvodné, výslovne s ním nesúhlasí, dôvody v ňom uvedené považuje za vyfabulované, pričom tieto nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Žalovaná 1/ má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne a právne správny a vychádza z náležite zisteného skutkového stavu veci. V prvom rade v tomto smere žalovaná 1/ poukazuje na skutočnosť, že žalobca, na rozdiel od jeho argumentácie v žalobe, už nepopiera skutočnosť, že viedol neusporiadaný život. Vzhľadom na uvedené je podľa nej zrejmé, že neusporiadaný život žalobcu nie je už ďalej spornou otázkou a posúdenie tejto otázky žalobca odvolaním nenapáda. Podľa žalovanej 1/ sa žalobca snaží iba nedôvodne, t.j. bez relevantných dôkazov, tvrdiť, že tento jeho už nesporný neusporiadaný život bol iba dôsledkom nespokojenia jeho psychických a fyzických potrieb, v dôsledku nevhodných výchovných metód rodičov voči nemu. Následne žalovaná 1/ vyčerpávacím spôsobom odvolaciemu súdu zopakovala skutočnosti, ktoré vyplývajú z jednotlivých

vyjadrení strán sporu, ako aj jednotlivých výpovedí strán sporu. Vo vzťahu k novému tvrdeniu žalobcu v jeho odvolaní o tom, že syn žalovanej 1/ dokázal vypovedať o spôsobe fungovania v ich rodine aj s rizikom negatívnych dôsledkov, ktoré táto jeho výpoveď vyvoláva zo strany jeho matky, žalovaná 1/ uviedla, že nie je jej vôbec zrejmé, na základe čoho to žalobca tvrdí. Žalovaná 1/ nemá žiadnu vedomosť o spomínaných negatívnych dôsledkoch. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu o neriešenej genetickej predispozícii - hyperaktivite žalobcu, ktorá mala vyplývať z výpovede žalovanej 3/, žalovaná 1/ uviedla, že z výpovede žalovanej 3/ vyplýva, že sa jedná iba o jej domnienku. Inými slovami dodala, že žalovaná 3/, ako osoba bez náležitej odbornej spôsobilosti, jednoznačne neuviedla, že žalobca trpí spomínanou diagnózou. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu, že napriek tomu sa dlhodobo usiluje viesť usporiadaný život a mať stabilné zamestnanie, a že žalobcu za daných okolností nie je možné považovať za vinníka ale za obeť, žalovaná 1/ uviedla, že toto tvrdenie je v rozpore s vykonaným dokazovaním a nemožno ho považovať za žiadnych okolností za pravdivé. Záverom poukázala na to, že v konaní bol jednoznačne preukázaný neusporiadaný život žalobcu a zároveň v konaní nebolo preukázané, že tento neusporiadaný život žalobcu bol bezprostredným dôsledkom neuspokojenia fyzických a psychických potrieb žalobcu v mladosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, žalovaná 1/ navrhla, aby odvolací súd vydal nasledovné rozhodnutie: Súd rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 08.02.2023 č.k. 4C/1/2020-178 potvrdzuje a priznáva žalovanej 1/ náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

10. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 01.07.2016), ďalej len CSP], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.02.2024; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu a ich právni zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 CSP) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje.

11. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 220 CSP. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 CSP, takú ani sám odvolateľ netvrdil, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať.

12. Odvolací súd má za to, že už súd prvej inštancie sa v rámci svojho odôvodnenia riadne vysporiadal so všetkými dôvodmi uvedenými nielen v rámci konania ale zdôraznenými aj v rámci podaného odvolania. Na doplnenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za potrebné doplniť, že dôvody vydedenia je potrebné posudzovať a zisťovať ich objektivitu individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu. Predmetné zákonom stanovené dôvody vydedenia sú totiž príliš subjektívnymi a pri každom jednotlivcovi sa posudzujú a zdôvodňujú inak. Možno nimi postihnúť široký okruh negatívnych skutočností existujúcich vo vzťahu poručiteľa a potomka, či potomkov (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 5 Cdo 239/2009, zo dňa 24. februára 2010).

13. Vydedenie je jednostranný právny úkon poručiteľa, ktorého prejav vôle smeruje k vylúčeniu svojho potomka ako neopomenuteľného dediča z dedenia na základe niektorého z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 469a ods. 1 OZ. Na platnosť právneho úkonu o vydedení, rovnako ako pri závete, sa vyžaduje písomná forma. Poručiteľ môže prejav o vydedení urobiť aj vlastnoručne, (musí dodržať podmienky uvedené v § 476 OZ) alebo ho môže zriadiť vo forme notárskej zápisnice. Okrem formálnych náležitostí musí vydedenie ako jednostranný právny úkon poručiteľa spĺňať aj materiálne náležitosti, medzi ktoré okrem iného patrí uvedenie dôvodu vydedenia v súlade s taxatívnym vymedzením v zmysle § 469a ods. 1 OZ. Pre vylúčenie potomka z okruhu dedičov v dôsledku vydedenia prichádza do úvahy len taký zákonný dôvod, ktorý tu existoval už v čase prejavu poručiťelovej vôle o vydedení. To znamená, že prejav o vylúčení dediča možno urobiť len vtedy, keď už dedič spĺňal niektorú zákonnú podmienku na vydedenie. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je jednotná v tom, že dôvod vydedenia uvedený poručiťelom v listine o vydedení musí byť daný už v čase spísania takejto listiny. Najvyšší súd už vo svojom rozsudku z 29. februára 2012 sp.zn. 2Cdo 109/2010 uviedol, že „dôvod vydedenia sa musí uviesť v listine o vydedení a tento dôvod musí existovať už v čase pred

prejavom poručiťovej vôle v listine o vydedení.“ Pre všetky zákonom stanovené dôvody vydedenia je totiž charakteristické určité negatívne správanie sa potomka. Aby poručiť mohol niektoré z nich uviesť ako dôvod vydedenia v listine o vydedení, musí dôjsť k takémuto správaniu potomka ešte pred spísaním listiny o vydedení. Poručiť nemôže ako dôvod vydedenia teda uviesť konanie potomka, ktorého by sa mal dopustiť v budúcnosti. Poručiť musí teda dôvod vydedenia poznať ešte pred spísaním listiny o vydedení. Z uvedeného následne možno vyvodiť, že pre záver o tom, či sú alebo nie sú dané dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení, sú rozhodujúce len skutočnosti, včítane správania sa potomka (poručiťa), ku ktorým došlo v čase, kedy bol tento právny úkon urobený, resp. v čase, ktorý predchádzal spísaniu listiny o vydedení.

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie teda správne postupoval, ak zisťoval skutočnosti rozhodujúce pred spísaním listiny o vydedení. Žalobca v rámci svojho odvolania argumentuje tým, že jeho správanie bolo dôsledkom negatívnych vzťahov v rodine, hlavne vyplývalo z autoritatívneho postavenia matky, ktorá sa k nim (k deťom), ale hlavne k nemu správala iným spôsobom ako k jeho súrodencom, hlavne tým, že používala voči nemu neprimerané tresty a psychický nátlak, a poručiťa nahovorila, aby spísal listinu o vydedení. Tieto skutočnosti boli podľa názoru žalobcu preukázané výpoveďou žalovaného v 2. rade. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalovaný v 2. rade (brat žalobcu) v rámci svojho výsluchu v konaní pred súdom prvej inštancie popisoval správanie matky voči všetkým súrodencom negatívne a to jednak dôsledku ukladania fyzických trestov, ale taktiež v dôsledku povahových vlastností matky. Žalovaný v 2. rade však odišiel z domu rodičov v čase, keď mal žalobca 9 rokov, pričom problematické správanie žalobcu sa malo začať až na strednej škole. Z výpovede žalovanej v 3. rade v konaní pred prvoinštančným súdom však vyplýva, že je toto správanie matky týmto spôsobom ona nevnímala, práve naopak tvrdila, že rodičia sa ich snažili vychovávať síce prísne a niekedy aj fyzickým trestom, avšak uvedené na nich nemalo psychický dopad. S ohľadom na rozdielne výpovede súrodencom v danom spore, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že žalovaný v 2. rade nežil reálne v domácnosti rodičov v čase, kedy medzi žalobcom a rodičmi vznikali vážne problémy odvolací súd nemal za jednoznačne preukázané, že práve v dôsledku negatívnej výchovy rodičov voči žalobcovi bol vyvinutý na žalobcu fyzický respektíve psychický nátlak, ktorý mal vyústiť do negatívneho správania sa žalobcu, ktoré ho malo viesť k trvalo neusporiadanému životu. Vedenie trvalo neusporiadaného života, je kategória subjektívne posudzovaných dôvodov, so širšou škálou skutočností, ktoré môžu charakterizovať neusporiadaný život. Je treba si uvedomiť, v čom malo toto trvalé vedenie neusporiadaného života žalobcu spočívať. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že toto malo spočívať v jeho problémoch v škole, v problematickom správaní mimo školy, v nočných odchodoch z domu, v neuhrádzaní dlhov, v požičiavaní si peňazí, ktoré nebol schopný vrátiť (dlhy za neho uhrádzali rodinní príslušníci), v nechote sa riadne zamestnať a chodiť do práce, v nepomáhaní v domácnosti v ktorej žije, v neuhrádzaní žiadnych poplatkov (respektíve minimálne) za domácnosť v ktorej žije, v požívaní alkoholu, v nenastúpení na výkon trestu, v šoférovaní bez vodičského preukazu, t.j. v neprispôsobivom správaní a v ignorovaní akýkoľvek pravidiel nastavovaných nielen spoločnosťou, ale aj vlastnou rodinou. Odvolací súd si dovoľí konštatovať, že neprimerané fyzické tresty ukladané deťom môžu mať na deti aj v neskoršom veku nepriaznivé dopady, avšak tieto skutočnosti je potrebné v konaní pred súdom nielen tvrdiť, ale aj preukázať (napríklad znaleckým posudkom, výsluchom aj iných rodinných príslušníkov, ...). Napriek tomu, že zo strany rodičov došlo k fyzickému trestaniu detí (čo mohlo na deti nepochybne zanechať negatívne následky) nie je možné bez pochyby tvrdiť, že vedenie neusporiadaného života žalobcu bolo bezprostredným dôsledkom nedostatočného uspokojenia jeho dôležitých psychických alebo fyzických potrieb v detstve alebo neskôr v mladistvom veku, resp. disharmonického rodinného prostredia, na ktorom by sa sám podieľal aj jeho otec, ktorý ho neskôr vydedil. Inak povedané, nie je možné v rámci konania bez podpory ďalších dôkazov konštatovať, že prípadné fyzické tresty ukladané deťom zo strany ich rodičov mali vážny negatívny vplyv iba na jedno dieťa (t.j. na žalobcu) a žalobcu zároveň týmto správaním psychicky natoľko ovplyvnili, že jeho správanie vyústilo do trvalého vedenia neusporiadaného života. S ohľadom na vyššie uvedené musí odvolací súd konštatovať, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie priamo nevyplýva, že negatívne správanie rodičov spočívajúce v ukladaní fyzických trestov deťom vyústilo do vedenia trvalo neusporiadaného života žalobcu, a teda tieto skutočnosti tvrdené zo strany žalobcu nemôže ani odvolací súd považovať za osvedčené. Na genetickú predispozíciu (hyperaktivitu) žalobcu poukázal až v rámci podaného odvolania, avšak táto taktiež podľa názoru odvolacieho súdu nemala vplyv na vyššie uvedené spôsoby vedenia trvalo neusporiadaného života, ktorý žalobca nepochybne aj podľa názoru odvolacieho súdu viedol. Na záver a po preštudovaní celého spisu odvolací súd nadobudol dojem, že žalobca (spolu s jeho súrodencami) s najväčšou pravdepodobnosťou prešiel prísnu výchovu zo strany rodičov,

avšak nechce, respektíve nevie sa prispôbiť pravidlám nastavovaných spoločnosťou, respektíve jeho rodinou, pričom rešpektovanie týchto pravidiel vynucuje nielen spoločnosť, ale aj rodičia (každý iným spôsobom) a tento začarovaný kruh medzi nimi vyústil až do spisania listiny o vydedení zo strany poručiteľa, ktorej dôvody sa v rámci tohto konania žalobcovi nepodarilo spochybníť. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že žalobca v rámci konania na súde prvej inštancie nepreukázal jeho tvrdenie, že vedenie neusporiadaného života žalobcu bolo bezprostredným dôsledkom nedostatočného uspokojenia jeho dôležitých psychických alebo fyzických potrieb v detstve alebo neskôr v mladistvom veku, resp. disharmonického rodinného prostredia, na ktorom by sa sám podieľal aj jeho otec, a preto odvolací súd musí konštatovať, že žiaden dôvod uvedený v rámci podaného odvolania nemôže zvrátiť správnosť záverov súdu prvej inštancie. Na základe uvedeného odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v čase spisania listiny o vydedení existoval dôvod vydedenia stanovený v ustanovení § 469a ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

15. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

16. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods.1 CSP a ich náhradu úspešným žalovaným priznal v rozsahu 100 %.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).